

УКРАЇНСЬКА ТРИБУНА

Виходить в четвер і неділю * UKRAINIAN TRIBUNE * Адреса Редакції: Мюнхен, Тенгштрасе 87/III * Adresse: „Ukrainische Tribune“, München, Tengstr. 87/III * Ціна 1.— НМ.

ЧИСЛО 15

МЮНХЕН, ЧЕТВЕР 14 ЛИСТОПАДА 1946

РІК I

КОМЕНТАР

ДВА СВИТИ У ЗМАГАННІ

В ході одного повоєнного року людство вжилося з такою картиною: існує «залізна завеса», яка політично поділяє землю на два світи — советсько-большевицький і демократичний. Протягом цього року напруження між цими двома світами постійно посилювалось. Більш темпераментні між нами доходили на підставі спостережень того, постійно зростаючого напруження до останніх можливих висновок і були схильні запитувати: «коли буде війна?» Питання троху передчасне, якщо від війни розуміти тільки вирішення зброї. Така війна — це велетенське підприємство, яке абсорбує всі матеріальні і духові сили цілих націй і континентів, і така війна може бути лише останнім аргументом. Обидві сторони, покищо, намагаються її уникнути.

А, проте, миру немає і, гадаємо, не буде. Тим часом, війна є щось більше, ніж тільки докази переважуючої зброї. Війна — це також змагання ідей, боротьба за прихильність людських мас скрізь у світі, формування поглядів людства, формування їх відповідного стилю життя, їх політичних і суспільних устроїв. Світ буде такий, якою буде внутрішня форма і зміст їх життя і буття, їх воля жити тим чи іншим порядком. І якщо немає, або точніше, ще немає вирішень зброї, то лютій бій за кожну окрему націю, людину, за їх спосіб і зміст думання, вирвання й відчування, сьогодні йде у цілому світі.

У цій великій боротьбі за душу людини фронт не йде по тій лінії, яку визначають висунені найдаді на захід пости советської чи вассальних Москви армій. По цій і по тій бій «залізна завеса» обидві сторони мають своїх союзників, симпатиків, свої «п'яті колонії», навіть цілі свої армії. В межах СРСР існують, радше живуть, десятки народів, які в своїй масі думають так як ми — демократично, ліберально, національно, бажаючи для себе такої ж побудови світу, яка існує на Заході. Іх не десятки, навіть не сотні, а мільйони. Отже Захід має не тільки атомову бомбу, високій індустріальний рівень, велетенську концентрацію капіталу, та інші, потрібні для розгри, матеріальні засоби. Він має також на своєму боці душі і думки мільйонів людських мас, тобто зброю могутнішу від атомової бомби. І навпаки. Совети мають по наш бій «залізне заслоня» такі ж мільйонні маси симпатиків, які й собі діють для завовування світу.

Видимий фронт тієї боротьби — це хвиля виборів, від найнижчих до найвищих форм організаційного прилюдного життя, скрізь по всьому світу. Чисельна сила Заходу, яка існує з советського боку «завіса», практично невлідома. Зате, вибори минулого року дали таку картину статистично вловимого впливу, вирінше, стану посідання комуністів у Європі: СРСР = 99,2%; Албанія = 95%; Болгарія = 90%; Югославія = 90%; Чехословачина = 38,6%; Франція = 27,2%; Фінляндія = 23%; Італія = 18,9%; Мадярщина = 17%; Данія = 12,46%; Швеція = 11,3%; Бельгія = 10,4%; Люксембург = 10%; Голландія = 10%; Греція = 9,3%; Норвегія = 8%; Австрія = 5,5%; Велика Британія = 3%. Цікавий є цей стан комуністичного посідання в Німеччині. Отже: советська зона = 54; Американська = 9,2%; Французька 6,9%; Британська = 5,5%; Берлін = 20%. Неясне, покищо, положення в Польщі, Румунії і Швейцарії, де по війні ще не було парламентарних виборів. Немає явного організованого комунізму тільки в Туреччині. Так поділяються сьогодні фронти. Боротьба йде далі.

ЯКА РІЗНИЦА?

Гуков і Герінг, два символи імперіалізму, що «визволяли» Україну. («Амеріка»)

Значення перемоги республіканців

У виборах до обох американських законодавчих палат, які відбулися 5 листопада ц.р., перемогла Республіканська Партія, здобувачи рішучу більшість так само в Конгресі як і в Сенаті. Демократична Партія, яка в ході останніх 14 років неподільно правила Сполученими Штатами, зійшла до ролі парламентарної опозиції. Однак її представник ще два роки очолюватиме становище Президента США. Перемога Республіканської Партії особливо виразна у важких, промислових, північно-східних степах, як Нью Йорк і Пенсильванія. Але й у традиційній тведній демократії, на Півдні, вони потерпіли цілу низку невдач і поважні виборчі втрати.

Парламентарні вибори в США, тепер найпотужніший великодержавний світ, є фактом незвичайно великої ваги. Вислід виборів може у вирішній мірі вплинути не тільки на внутрішню — американський політичний розвиток, але й на біг міжнародних подій у найближчих роках.

Щоправда, між Демократичною і Республіканською Партією немає виразної ідеологічної чи програмової різниці. Обі вони, кажучи європейською політичною термінологією, «буржуазні». Вони обі опановують на зміну усе політичне життя США; усі інші американські партії, здобули по одному мандатові до Конгресу. В історії політичного життя Сполучених Штатів тільки ті обидві великі конкурентні партії, раз-у-раз мінялися при кермі державного корабля.

Різниця між демократами й республіканцями не писана; зате вона фактична. Вони різняться практичним підходом до конкретних фактів кожноточасної американської внутрішньої і зовнішньої політики. Хоч, як каже відомий американський публіцист Герберт Егер, істотою американських партій є їхня здібність до компромісу, проте, на протязі свого довгого історичного розвитку, кожна з них стала виразником інтересів і поглядів означених суспільних груп.

Предками теперішніх республіканців була політична група Олександра Гемілтена, яка правила Сполученими Штатами в перших роках їхнього державного існування, спираючись на тодішніх американських капіталістів, промисловців, великих купців та банкірів.

У 1800-му році третім президентом США став Тома Джеферсон, батько теперішньої Демократичної Партії, якого піддержували головні землевласники та міське ремісництво. Він відсунув від впливу групу Гемілтена, висуваючи доволі революційну на той час програму та жадаючи створення вільної «держави селян і ремісників», визволеної від впливів капіталу. Щоправда, в зустрічі з практичним життям, група Джеферсона швидко втратила своє «єрвісне революційне вістя». Проте, Демократична Партія лишилася виразником великих і малих хліборобів та ремісників — пізніше промислових робітників. А в її противників, республіканців, до

сьогодні помітні впливи великого капіталу, капітанів індустрії та банкірів із Вол-Стріту.

Демократична Партія, хоч вона ліберальна і власницька, давала не раз докази свого «лівого» наставлення у внутрішній і закордонній політиці. Це ж її представник, Франклін Д. Рузвелт, у своєму «Нью Діл» перевів обмеження вільної гри капіталістичних інтересів, заводячи своєрідну контрольовану й плянову господарку та піддержуючи соціальні здобутки пролетаріату. Це з'єднало йому такі симпатії робітничих мас, що він, уперше в американській історії, три рази по черзі був вибраний Президентом США.

В зовнішній політиці президент Рузвелт проводив лінію консеквентної приязні й співпраці з ССР, яка, як відомо, нашла своє завершення в Тегеранському, Ялтанському й Потсдамському договорах. Можливо власне ця советофільська політика покійного Президента, що в своїй останній і невідхильній консеквентності довела до теперішньої, неймовірно напруженої, міжнародної ситуації, була одною з причин актуальної виборчої поразки демократів. Тепер у США йде хвиля сильної протисоветської реакції. Вона захопила не тільки всю пресу, але й широкі народні маси. Один тільки лівий відлам Демократичної Партії, що його представником є бувший міністер торгівлі Воллес, обороняє далі порозуміння «за всяку ціну» з ССР. Але подавляюча більшість американського народу рішуче домагається політики «твердої лінії» на советському відтинку. На цю позицію станув також теперішній демократичний уряд, в особі свого міністра закордонних справ Джімі Бернса. Але, як пише в своїй кореспонденції з Вошінгтону швейцарський журналіст К. фон Шнайдер, в США панує переконання, що республіканці ще більше рішуче боронитимуть тієї «твердої лінії». Тому власне так неприхильно привітала виборчий успіх республіканців комуністична преса всіх країн, називаючи його «перемогою реакції та трестів».

У внутрішньо-американській політиці перемога республіканців принесе напевне ще більше виразний «зворот на право». Республіканська більшість у Конгресі й Сенаті намагається зліквідувати такі вияви «рузвельтизму», як державне планування в господарці, обмеження приватної ініціативи та контролю цін і платень. Вона поведе також гострий наступ проти теперішньої язви господарського життя США — безупинних робітничих страйків.

Дехто побоюється, що республіканська перемога в США означить поворот до ізоляціонізму. Справді, після першої світової війни, республіканський уряд, що прийшов тоді на зміну демократичному президентові Вілсонові, виявив ізоляційні тенденції, замикаючись на своєму континенті та відмовою виходити від Європи. Але ж це було не тому, що ізоляціонізм є питомий

саме для республіканців. В той час такий саме курс, як реакція проти мрійницького всесвітництва Вілсона, відповідав консервативному характерові Республіканської Партії. Але той же самий консервативний республіканізм сьогодні якраз зацікавлений у тому, щоби активною участю в заокеанській політиці боронити інтересів американської держави й американського капіталу.

О. Питляр

Комунізм в наступі

Перша перемога комуністів у парламентарних виборах у Франції. — Радикалізація прилюдного життя.

У виборах до 1-го парламенту IV. Французької Республіки, які відбулися дня 10 листопада ц.р., комуністи здобули найбільшу кількість голосів і найбільше число мандатів до нового парламенту. Поділ сил в новому парламенті такий: комуністи: 172 мільйонів (приріст 24); народні республіканці 163 (приріст 3); соціалісти 96 (втрата 24); коаліція правих партій 78 (приріст 12); радикали 62; Голісти 9. Перемога комуністів стала можливою через те, що помірковані елементи, маса т. зв. «статечних громадян» не прийняла участі у виборах; ця участь не досягла навіть 50%. Так само комуністи, як і коаліція правих партій вискали голоси коштом поміркованої соціалістичної середини; у виборах унаслідок нахилу до радикалізації французького політичного життя. Комуністи голосували невизначено дисципліновано, їхні органи й пресові агенції в гордістю повідомляють, що «не пропав ані один комуністичний голос». Після перемоги комуністи вимагають для себе поста прем'єра.

У ВЛАСНІЙ СПРАВІ

З сьогоднішнім числом «Українська Трибуна» буде появлятися двічі в тижді, кожного четверга і неділі, в об'ємі 6 сторінок кожне число. Зв'язані з цим технічні konieczности, зокрема перехід на друк ротаційною машиною, примувають нас перейти на зменшений, стандаризований формат. Зміну формату, як теж обмежене число сторінок, накладає на нас також розпорядок американської пресової контрольної влади. З жалем розстаємося з дотеперішнім великим форматом «Української Трибуни». Проте, також у її зміненому вигляді будемо старатися, як і досі, втримати нашу газету на можливо найвищому публіцистичному рівні. Її поява двічі в тижді уможливить нам подачу біжучого інформаційного матеріалу в більш безпосередній і актуальній формі. Технічні зміни зумовляють, що ілюстраційний матеріал зможемо розвинути і поширити послідовно тільки в наступних числах.

Віriamo, що велика громада Читачів і Приятелів нашої газети і надалі залишиться вірна і прихильна «Українській Трибуні». Видавничу Спілку як і Редакція «Української Трибуни», що почали були свою працю у незвичайно важких технічних і побутових умовах, доклали і далі докладатимуть усіх зусиль, щоби — виходячи в центрі Європи — надавати нашій українській газеті справді європейський вигляд. Крім системи наших ідей і поглядів, в які віримо і за які боремося, великою підтримкою і стимулом у нашій праці є для нас саме ця велика підтримка і приязнь, що її ми досі зазнавали від нашої читачої Громади. Редакція

НАСАМПЕРЕД — ДЕРЖАВА!

Мюнхен, дня 14. 11. 46.

Говірка про «імпозантну» консолідацію «аж» 8 партій в КУК-у, з тим, що «тільки один» (себто ОУН — СВ) залишився на боці, створює цілковито скривлену перспективу в оцінці фактичного розподілу українських політичних сил на еміграції. На ділі, проти себе не стоять партії в пропорції 8:1, але проти себе стоять два табори, визвольницький та опортуністичний. Програмові й світоглядні різниці між поодинокими партіями всередині КУК-у (за виємком СГД) настільки неістотні і, до речі, настільки визначені соціалістичною більшістю КУК-у, що можемо сміливо говорити про них, як тільки про один табір.

В чому полягає істотна різниця між системою думання і діяння їхнього опортуністичного і нашого державницького світу? Її можна сформулювати в основному ось-як: Партії КУК-у це в більшості партії побудовані на суто матеріалістичному соціальному думанні. Не диво, що в КУК-у згуртувалося аж 5 різних відмін соціалістів: с-р, с-д, р-д, й т.д. Маємо право говорити, що якщо КУК взагалі має якісь ідеї, то власне ідеї його соціалістичної більшості є ідеями КУК-у (інакше ідеї, як ці, зокрема ідеї УРДП, в цьому середовищі не проголошуються, отже дозволено їх приймати, як для КУК-у керункові). Цю різницю двох світів ми добачаємо в тому, що вони, партії КУК-у, (якщо на підставі того, що вони пишуть і говорять, можна взагалі зрештою побачити в роді їх «визвольної концепції»), хочуть йти від соціалізму, і взагалі, «використання соціального стимулу» до волі і самостійності, а державницький табір навпаки, щойно через державність прямує до соціальної справедливості.

Низько й згрідливо оцінює світ згуртований в КУК-у, а зокрема

його керівна соціалістична більшість, психологію українських народних мас, коли думає, що ці маси можна захопити до великих політичних, в тому і визвольних революційних дій лише соціальними стимулами. В них це називається незмінно, що масам «треба щось дати», «обіцяти», на діло «піднести», і «розгойдати», інакше, мовляв, вони «не підуть». Чим — мовляв — ці гасла й обіцянки радикальніші, тим успіх певніший. Цей опортунізм, це йдення по лінії найменшого спротиву, цей відклик до виключно матеріальних стимулів у житті мас і є первородним гріхом цього світу. Ми вже мали раз таку ліцитацію між щораз радикальнішими соціальними обіцянками; всі ці с-р, с-д, р-д й т. д. це власне тільки реманент доби їхньої великої соціальної ліцитації 1917 — 1920 рр.

Згідно з традицією ми знову чуємо з цього середовища всячину про «інтегральне включення» української справи до «генеральної лінії вселюдського прогресу». (Вчора це — словами пок. М. Шаповала — називалося «причепленням української справи до експресу світового соціалізму»). Ці партії, «вільні від тути за минулим» і «максимально позбуті всяких упереджень» знову нам пишуть про «простування вперед по лінії максимально лівої програми»; («Наша Боротьба», орган УРДП, ч. 2). Нам знову верзуть всячину про всякі «загірні комуні», «наймогутніший стимул у двиганні визвольного процесу України». Вони говорять, що вони і тільки вони можуть вивести робітників Донбасу, Криворіжжя, Харкова та аграрно-індустріального Запоріжжя, «на вулицю». Можливо. У цьому не було б нічого нового. Ми їх уже раз бачили на вулиці, ці маси, розагітовані й розпалені до білого нічим іншим, але тільки всіма тими їхніми «загірними комунами».

Однак в цьому думанні і діянні не було, і ніколи не може бути, місця для ідеї самостійної, національної, відокремленої від усіх інших «загірних комун» — Української Держави. Адже ж пам'ятаємо і ніколи не забудемо: в час, коли наприкінці Крутами, Українськими Тернопіллями, гинуло за Українську Соборну Самостійну Державу 300 героїв — хлопчаків, що їх брали на штики кронштадські матроси, по Києві розвалювалася, жувала феми'ячки, плювала, мітингувала і сприймала щораз радикальніші гасла «повного» і «найповнішого черева» тисячна і тисячна салдатецька маса, українська «загірна комуна» того часу, і в ім'я соціальних гасел ані думала ставати до бою за якусь навіть «найлівішу Україну». Відома це і вже достоту досвідчена справа: якщо йдеться про повне черво і тільки про нього, тоді все одно, чи його напхати тільки з українського, чи зі «спільного катюлка». Самі тільки соціальні мотиви ніколи не можуть пірвати мас до бою за самостійну Україну. Так було тоді, і не може бути інакше і в будучому; «кательок» має свою власну, незломну закономірність. Не існує і не може існувати щось таке, як «національний комунізм»; кожна комуна інтенсивно, по своїй внутрішній натурі, передпосилає існування «спільного катюлка», отже існування інтернаціоналу; а це завжди було і мусить бути смертю самостійності України. Чим покінчилася «будова» української державності тією метою, про це вже знає наше громадянство аж надто добре, отже його по державному думаюча частина вже більше не проявляє для цієї «державотворчості» особливого зрозуміння.

Соціальне «розгойдування» мас не є шлях до визволення і побудови української державності. Ми не є соціальні реакціонери. Навпаки. На жаль, рямці цієї статті не доз-

воляють розвинути нашої соціальної концепції. Проте, визнаємо дуже означену ерархію вартостей. Перед «найповнішим червом», перед «загірною комуною», і взагалі, перед якимнебудь соціальним влаштуванням, йде в нас найперше державна справа сама собі. Ми визнаємо: насамперед — держава! Це означає: насамперед національний — визвольна армія. Насамперед служба безпеки. Насамперед корпус дисциплінованої поліції. Насамперед основи адміністрації. Насамперед забезпечення кордонів. Насамперед прилюдний лад, безпека життя й майна громадян, насамперед упорядкована функціональність підставових служб прилюдного життя. Ще і ще раз: насамперед держава! А щойно потім виконання її форми означеним соціальним змістом.

Тому нашою найбільшою турботою саме і є побудова підстав організаційного апарату, який лягає в основу кожної, вартної тієї назви держави. Але власне з цим «апаратом», отже виконністю будь-якої української влади, не може поводитися концентруюча себе в КУК-у українська новітня «загірна комуна». Ось так орган наших есерів, краєугольних стовпів КУК-у, («На Чужині», в 23 ч. з 20. 10. ц. р.) важко бідкається, мовляв, «наше життя котиться по похилій площі в безодню без виходу». Страшно таке читати. Чому котиться? Бо: «тут діє зверху до низів розбудований апарат», який як ремствує згаданий орган, «накладає податки, розбиває українські установи, мобілізує більшість при всяких виборах, аранжує спонтанні вияви», і взагалі, поповнює всякі інші того роду «злочинства». Розуміється, аж так грізно з цим апаратом не є: не такий він уже «жорстокий». Тимчасом ми гадаємо, що заіснування і діяння, виконність цього апарату, річ досі небувала в системі нашої політичної організованості, далеко не є «скочунням по похилій площі», але навпаки, проявом нашого повільного державного дозрівання, проявом постійного підвищення нашої державної здатності.

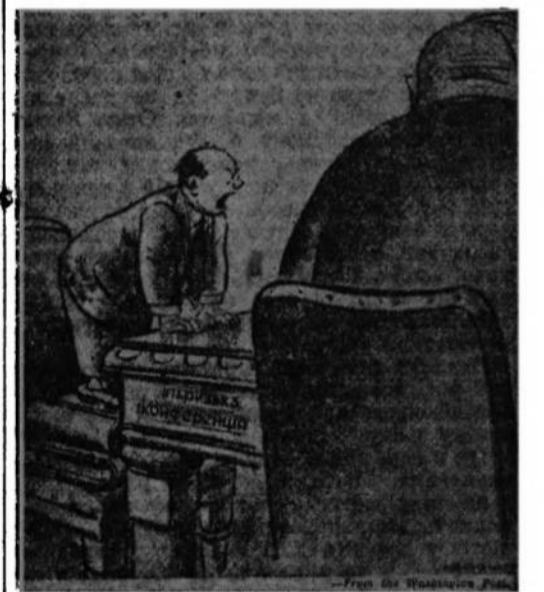
Правда, розуміємо добре борсання згаданого есерівського органу проти виконності цього «апарату». Цей тип соціально «розгойданої» людини оце вперше в нашій новітній історії починає відчувати межю для проявів своєї «стихійності» і «розгойданості», межю кладену тим разом вже не чужинцями, але таки самими українцями; починає розуміти, що йому вже більше не дозволять мобілізувати мас, виводити їх на вулиці, робити державні перевороти, бунтувати проти власних національних збройних сил, федералізувати з москалями, відступати полякам цілі частини України й т. п.

В тому полягає і вся різниця в нашому і їхньому підході до основних проблем побудови Української Держави. Ми відкликаємося не до міражу «загірних комун» та інших того роду ідей «найповнішого життя», але до патріотизму українських народних мас до їх почуття обов'язку, до їх жертвенності, до їх любові до Рідної Землі; в протиставленні до вкоріненого матеріалізму, нехай він і сто разів буде «діалектичний», ми ніколи не

зречемося світу й філософії ідеалізму. Було б трагічно і ми на завжди мусили б вирічися ідеї будови Самостійної Української Держави, якби єдиним стимулом для цього могли б і мусили б бути тільки соціально-матеріальні мотиви; це означало б, що наша народна маса взагалі не є державотворча. Але ми переконані, що так не є. Ми віримо, що попри всі, зрештою природні матеріальні інтереси, ці маси є здатні до найвищої ідеалістичної напруги. І в тому сенсі, заки масам щось обіцувати і їх в ім'я цих тільки матеріальних обіцянок «підняти», український державний табір мусить і буде найперше вимагати, як зрештою вимагає від своїх громадян кожна держава. Він буде вимагати жертв крові і майна; буде вимагати праці; буде вимагати респекту для наказів державного закону і права. Всі ці речі, найбільш самозрозумілі для навіть найлівішого європейського демократа наші опоненти називають це не державництвом, але власне — «фашизмом». Але не є важні їхні дискримінації. Важне є в цих перспективах вирішення справді підставової проблеми дальшого розвитку нашої національної історії: чи «триби» цього апарату виявляться тим разом досить міцні, щоби нарешті опанувати українську bellua sine capite, безголова бестію української стихії, чи може bellua знову зірве всі ланцюги і ще раз затопить цілий нарід і саму себе в черговому бунті і морі крові. Ми повинні робити все, що тільки лежить в наших силах, щоби «триби» цього нашого апарату не то щоб ламати, але навпаки, їх якнайбільше скріплювати. Щойно ця праця могла б гарантувати, що при черговій нагоді реактивізації української справи, а прихід тієї нагоди реально передбачаємо, тим разом переможе не bellua, але саме цей так ненависно оцінюваний апарат: Українська Держава.

Зенон Пеленський

„ГОЛОС“ МАЛИХ НАЦІЙ

Недавні Паризька Мирова Конференція відбувалася на те, щоб «допустити до голосу» малі нації, які брали участь у війні проти 5-ох фашистських держав-сателітів. На ділі, їхній голос міг бути тільки дорадчим бо остаточно право устійнювати договори має «Велика П'ятка». Високо мусили видирпуватися малі нації і дуже голосно кричати, щоб їх можна було почути. І хоч як кричали, проте в дальшого розвитку подій виходить, що жодне з їх побажань в остаточній редакції договорів не буде взяте до уваги. Автор дає своєму малюнку заголовок: «Перша воля президента Руавелта: Свобода Слова!» (Подано за урядовим «Washington Post»)

УКРАЇНЬСЬКА ТРИБУНА

ВЕРХОВНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ГОЛОС

Мюнхен 23, Тенгштрассе 87/III
 Licensed by UNRRA-Team 108, Munich, Bavaria
 Директор: Василь Пасичник. Видав: Вільям Спілка «Українська Трибуна». Начальний редактор: Зенон Пеленський. Начальний редактор виступає в своїй редакційній і адміністративній справах: Богдан Тарнавський. Міжнародні справи: Мгр. Орест Штляр. Література й мистецтво: Богдан Німанівський. Таборна кореспонденція: Проф. Юрій Григорій. Редактор мови: Петро Карпенко-Кривий.
 Година виходу сторін, крім понеділка і суботи, від год. 10 до 12. Редакція несамоцільно рупніє не відсилає, не зберігає і не оплачує. Редакція не видає статей і дописів, не підписаних повним прізвищем й ім'ям та прізвищем автора, і не провадить перешиків ані розмов з цього приводу. Випиці чужих статей, також за підписом автора, не менше є висловом поглядів агл. становища «Української Трибуни». Адміністрація: München-Ramersdorf, Föhrlstr. 53/II. Керівник адміністрації: Михайло Гімазій. Керівник українського відділу друкарні: Богдан Подольний. Druck: R. Oldenbourg, Graph. Betr. GmbH., München.

АЛЕ МЕЧ ПЕВНІШИЙ!

Конгрес США, найбільш демократичної держави світу, признав у бюджетному бюджетному році велитєські суми (понад 15 мільярдів доларів золотом) на збереження свого озброєння на найвищому рівні. Американська прилюдна опінія («демократичне перо») весь час турбується про справу впорядкування ладу та про поширення демократичних ідей у світі. Проте, американці не забувають про вагон сили! Найліберальніша демократія світу тримає в руках могутній меч і таємницю атомової зброї. Мільйон молодих американців служать під прапором Дядька Сама». «Американські юнаки горді за свої стяги і свої відзнаки. Тільки українська демократія» вважала коліси потрібним розпустити українські армії а сьогодні ще й далі, де може, опоганює ідею збройного чину. (Малюнок поданий за американською «The Army Times»)

Важко захитати повагу золота

Чому Америка має майже гегемонію над світом? Відповіді можна: «Тому, що виграла війну. А виграла війну тому, що мала велику касу, тобто багато грошей, опертих на золоті.» Так звана «Нова Європа», яка згнула на очах своїх творців (Муссоліні і Гітлера), не мала сили навіть захитати, а не те, щоб повалити значення шляхетного металу — золота. Коли світ прийняв золото за мірило різних вартостей і коли ця умова вартість стала в цілому цивілізованому світі непорушним законом, то, очевидно, що європейські диктатори були заслаби зламати цей світовий закон. Вони спромоглися лише на те, що в своїх державах завели примусовий курс своєї валюти, яку теоретично опирали на вартість праці чи якихось витворених матеріальних добрах. На золоті вони не могли опертись, бо не мали його, а як і мали, то дуже малу кількість. Коли деякі емісійні банки Америки дозволяли собі покрити свої банкноти в 100% золотом, то Німеччина й Італія могли зробити це лише на 2%. Як бачимо, «Нова Європа» — жабрак у порівнянні з США, а жабракові ніхто не дасть кредиту, бо кожен боїться його банкрутства, тоді як багачеві кожний дасть свій скарб до депозиту. Так було й в Америці. Пивниці американських банків уже перед вибухом війни 1939 р. з кожним днем побільшували свої запаси золота. Воно пляло головню в Європі. Англія переслала велику кількість золота в депозит до Америки і то не лише в своїх власних запасах, але й від своїх європейських та африканських сусідів і васалів, які, довіряючи Англії, складали своє золото в її підвалах. США, хоч і не має найбільшої продукції золота, все ж перед вибухом війни збрала понад 60% усього золота в світі, а в часі війни далі його збільшували. Найбільшу продукцію золота має Південна Африка (понад 50% світової продукції), видобувачи його 310 тонн річно, а США тільки 12%, тобто 71 тону річно. Європа вийшла в недавню минулу війну майже цілковито оголеною, втративши запаси золота, а в наслідок знищення індустрії, торгівлі та взагалі господарства не має в чім вийти до відбудови, і тому майже всі європейські держави звертаються за допомогою до США. Тимчасом Сполучені Штати Америки, поминувши те, що мали витрати на воєнні потреби в кількості 350 мільярдів, ще можуть поначати європейським державам, завдяки твердій (тобто золотій) основі долара. Війна не мала сили захитати вартості долара. Коли в багатьох європейських державах брак довіри до паперових грошей, без покриття в золоті, викликав девальюацію та інфляцію, (бо це дві невідступні сестри, які існують майже в усіх європейських державах), і якщо це не відбувається на офіційній біржі, то помітно у великому розходженні ціні між офіційною та чорною біржами, а це є показник девальюації. Навпаки, долар США стоїть сильно й непорушно, його вартість всюди однакова (очевидно, в своїй країні) і тому чорна торгівля в США не існує. Одна унція золота в США коштує тільки 35 доларів і іншої ціни немає. І не оправданно, на мою думку, платять по різних ринках світу, головню в Європі, за золоті долари далеко більше, як за паперові, бо немає підстави втрачати довіру до банкнотів США і платити такі високі ціни, зайво втрачати гроші. Останнім часом помітне в цілому світі розходження ціни на золото, тобто інша ціна офіційна, а інша-

на чорнім ринку. На Близькому, Далекому Сході, в Кашаті, Бомбаї і Шанхаї одна унція золота коштує до 75 доларів. У державах південної Америки ціна дещо нижча, в Буенос Айрес біля 50 доларів, в Мехіко 40 доларів. Про порушення ціни в Європі навіть годі говорити — тут справжній фінансовий лабіринт, з якого нема виходу. Коли я згадав про Європу, зазначаю, що вона майже цілком позбавлена золота, то це значить, що тут золото в мінімальній кількості. Тепер, приміром, в окупованих зонах Німеччини знайшли альянти 277 тонн золота. Але різні держави Європи домагаються від Німеччини 700 тонн золота, бо така кількість в них забрала Німеччина в час війни, тобто забрала депозити чи власні запаси різних банкових інституцій. Ці домагання буде розглядати спеціальна комісія, складена з представників Америки, Великої Британії і Франції. Золото, зареєстроване тепер в Європі, це майже ніщо в порівнянні до великих господарсько-фінансових потреб Європи. Але крім офіційно зареєстрованого золота є ще значно більша кількість схованого приватно золота, яке чекає спокійного часу й стабілізації господарського життя в Європі, щоб могли показатися на світ.

С. Романів

Катастрофічна недостача робітників у ЧСР

Чеська преса вже довгий час присвячує багато місця питанню загрозливої недостачі робочих людських сил в республіці. Чеському промислові бракує щонайменше 300,000 робітників, не говорячи вже про сільське господарство. Масовий відхід судетських німців спричинився до того, що багато прикордонних сіл залишилося буквально без людей і не має ким їх заселити наново. З проголошенням другої Чехословацької Республіки, де, як відомо, захопили владу комуністи, витворилася сприятлива нагода впливати «наверх» різним кон'юнктурним елементам. Ще з початком літа минулого року помітна була масова втеча робітників з підземних шахт, з фабрик і підприємств до розумової праці в різних державних установах. Це «пересування» з низів на вищі суспільні щаблі було, зрозуміло, об'рунтоване приналежністю до комуністичної партії, що потягло за собою цілковите злегковаження фаховості, знання даної ділянки праці, тощо. Партійний квиток теж в Чехословащині, подібно як в СССР, став виразником суспільного становища і фахової рутини. Нічого дивного, що в ході таких внутрішніх політичних змін, на місця директорів фабрик та державних інституцій позасідали вчорашні підмітачі фабрич-

Три держави, де ціни падають

Є багато країн, де ціни на товари постійно зростають. Французи це добре знають з власного досвіду. Мадяри відчувають це ще у більшій мірі; з початком квітня ц. р. трамвайний білет у Мадярищині коштував 50.000 пенге. Тепер коштує 5 мільйонів, і народний банк у Будапешті друкує вже банкноти на бильйон, трильйон і квадрильйон пенге. Проте є також держави, де зростання ціни зупинилося і де недавній приплив валюти почав відпливати.

Англії відходять з Єгипту

Англіїські військові частини покидають Єгипет. Евакують Каїро, Александрию і Суецький канал. Відвозять з собою також свої стерлінги. Впродовж війни Єгипет був місцем, де армії витрачували величезні суми грошей. Ціни йшли вгору, а край зазнав дробуту, якого ніколи ще не мав у своїй історії. Спекуляція тут розквітала в рівній мірі з легальною торгівлею. Тепер спекуляція в Єгипті втрачає свій ґрунт. У першу чергу підважилася торгівля золотом. Особливо відчувають це на біржі в Александрії. Появились симптоми ненормального спадання ціни і уряд був змушений запобігти дальшому зниженню їх, щоб зупинити панічний випродаж товарів. Тепер у Єгипті спостерігаємо таке, що заборонено цінам падати, вате вони можуть вільно підійматися вгору.

До Ливану приходять американці

Також у Сирії і Ливані помічається спадання золота й торгівлі. Але сюди входять в гру цілком інші причини. Тут помітно падають ціни на імпортові продукти. Торговельно-промислові надмір продуктів на декілька років, а причиною цього є та, що ливанські купці під час війни виявили себе занадто рухливими. Тепер загрожує господарська криза, в якій немає виходу. І мільйон сто тисяч ливанців будуть змушені, якщо не хотять бути свідками упадку своєї країни, викупити й аужити за один рік десятилітній запас товарів, що лежить на складах у Бейруті.

Як витворилася ця ситуація? Війна збагатила Ливан. Французька і англійська армії привезли сюди безліч грошей. Ливанці гарячково набували золото і стерлінги. У вересні 1945 р. прибули до Бейруту американські торговельні представники. Ливанські купці відразу ж почали до них горнутися і кожний з них у найбільшій тайні робив замовлення, щоб заскочити своїх конкурентів. Наслідки цього такі, що щіточка до зубів могла коштувати вчор 20 франків, 17 увечері, а на другий день рано 12. Золото почало йти швидко вниз. Тяжко зворгортається боротьба між господарськими світовими потоками за здобуття ринку збуту. Американці особливо зосередили свою увагу на Середньому Сході. «Більше як будь-коли американські торговельні підприємства свідомі ваги тих країн» — пише Фр. Кук, дописувач часопису «Івнінг Стандарт».

Врешті є недалеко від нас край, де пробувано поборувати ціни, це — Бельгія.

Упадок ціни в Бельгії не є самовільний, як напр., в Єгипті або Ливані. Бельгійський уряд сам зарядив знижити їх рядом декретів. 13. травня ц. р. відбулася там конференція представників уряду і політичних робітничих партій. На цій конференції бельгійська федерація праці висунула домагання піднесення платні для урядовців на 10%. Шеф уряду, Ван Аккер, виступив до робітників з промовою і вісунув другий проект.

«Підвищення платні» — заявив він, — це значило б відкрити двері для інфляції. Замість цього, уряд радить знизити на 10% консумційні ціни».

Перший декрет про зниження ціни був виданий для залізничників. Потім прийшли наступні: знижено поштовий тариф, знижено ціни газу, електричної енергії, вугілля тощо. У відношенні текстильних продуктів, вугілля і книжок аменшено ціни навіть більше, як було передбачено державним декретом. Театри і кіно провели також ревізію ціни кісел; декрети про зниження ціни охопили також менші краєвські, шевські та інші вартости.

Рухомі відділи поліції були послані за границю з метою посилення фінансової сторожки і тим самим заборонено негалежно вивезення бельгійських товарів. Драконські карі переслідують чорний ринок. У цій політиці буде безпечний бельгійський фронт, — заявив уряд, — іде про те, щоб не допустити до девальюації».

ОГОЛОШЕННЯ

Появився в продажі журнал ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ ч. 5 — 6. Зміст: П. Туркіж: «Чотири роки слідства», Д. К.: «Бердичівська ніч», Сова: «Голод в Україні в 1933-му році», О. Коваль: «В катакомбах Авшвицу», о. Ю. Ковальський: «Спогади священика», З. М.: «День кінчається трагічно», «Героям слава!» Ціна журналу 4 НМ. Набути можна в Адміністрації Літопису політв'язня — Мюнхен, Фюріхшт. 58.

В ПОЛОНІ СТРАХУ

(Вражіння члена комісії УНРРА в справі нагляду над розподілом допомоги Україні, Джона Фішера, після двох місячного перебування в СССР. Подаємо з американського журналу «Harper's magazine»)

Наше авто затрималося перед вузькою рампою одної з брам Кремля. До нас підійшов у супроводі трьох жовнів, озброєних автоматичними крісами, полковник. Жовніри належали до частин внутрішньої безпеки політичної поліції НКВД. Коли жовніри ревізували наше авто, полковник порівнював числа наших посвідок з відповідними числами в своєму блок-ноті і, тримаючи їх навпроти світла, сконструлював їхні водяні знаки. Потім докладно перечитав кожну літеру советських віз у наших паспортів і порівняв фотографії з нашими обличчями. Нарешті, махнувши рукою, дозволив їхати далі. Зараз же в брамі, точніше в тунелі через масивну середньовічну вежу з червоного пісковика, стояло знову 6 енкавидистів, озброєних автоматами. Авто котилося побіч високої залізної огорожі, яка тягнулася серединою подвір'я. Коли ми висіли, чотири вартові, (усі старшини) озброєні автоматичними пістолями, ще раз перевірили наші документи. В цьому внутрішньому подвір'ї біля кожних входних дверей до жовтого будинку, що творив підкову, стояла озброєна крісами варта. Ми пішли в напрямку старої палати Романових, де тепер збирається Вер-

ховна Рада СССР. Нас зустріли при вході 8 старшин НКВД. Після ще одної перевірки наших перепусток, нас завели на галерію, звідти ми могли дивитися на Велику залу, в якій відбувалася сесія Верховної Ради. До нас прилучився мужчина, в цивільному одязі, що виглядав як і кожний інший декетив земної кулі. Тяжко сказати, щоб він міг нас, трьох американських представників УНРРА, з нашим перекладачем, вважати за небезпечних осіб, але він все таки сидів близько від нас протягом цілого часу нашої присутності в залі, в якій було біля 1200 делегатів, що за советською конституцією творили керуючу владу СССР. Вони проводили свої наради під наглядом вартових у синіх уніформах, що стояли кругом стін на віддалі двох метрів один від одного. (Власне, слово «наради» мало тут підходити, бо делегати зовсім пасивно тільки слухали виголошені промови, після яких автоматично голосували «за». Тут не було дебат і ще не було випадку, щоб хтось із делегатів посмів голосувати «проти».) Біля кожних дверей стояли додаткові вартові. Я ще ніде не бачив такого урядового будинку (далеко й головній квартирі Айзенгавера), щоб так старанно пильнувався. То-

му здається зовсім правильним буде висновок, що хтось у Кремлі чогось боїться. Під час наступних трьох місяців нашої подорожі по західній Росії ми завважили багато інших ознак цього неймовірного страху. Найбільш наочним доказом є Червона Армія, яка ще й зараз нараховує біля 4,5 мільйони жовнів, не зважаючи на те, що Росія конче потребує робочої сили. Озброєних і уніформованих людей можна побачити всюди. Сидячи в театрі можна було дуже часто завважити біля себе молодця, в якого на колінах лежав автоматичний пістоль. Военні авта (з яких найменше половина була американських штутбекерів і жипів, доставлених Росії під час війни на підставі ленд-лізу) складали більшу частину вуличного моторизованого руху. Доказом страху були також концентраційні табори для цивільного населення СССР, зараз же побіч шляху з харківського лєтoviща, як і велика кількість машин з цивільними агентами, що ескортували лімузини всіх важніших советських бюрократів. Цей страх видно було також з того, що кожний відмовлявся скористатися з записин до наших кімнат на маленьку розмову і шклянку чаю. Кожного мусить дивувати, що якийсь уряд потребує такої великої кількості засобів перестороги і то уряд, який щойно здобув перемогу над своїми самотніми закордонними ворогами та має популярність серед власного населення. В місцевостях, де я пра-

цював, майже всі були переконані в тому, що їхній уряд все ж таки є найліпший в світі, проте страх є, мимовсього, одним з домінуючих фактів у СССР. Він творить і формує цілу советську закордонну політику. Хто ж власне є так наляканий і чому? Подібно як кожний важний імпульс в СССР, так і державна нервова хвороба страху може походити тільки з одного джерела: тієї чотирнадцятки, що стоїть на чолі Советського Союзу — Політбюро, головною особою якого є Сталін. З їхніх канцелярій в Кремлі, точне місце положення якого тримається в таємниці, ідуть всі накази, що рухають кожне колісце советської адміністрації від Дунаю до морської протоки Берінга. Деяким щиросердечним американцям здається, що ця чотирнадцятка боїться тільки атомової бомби і, коли б ми цю таємницю видали, то всі російські підозріння зникли б за одну ніч. Така відповідь напевно недостатня. Адже вартові коло кремлівських мурів не стоять для охорони від атомової бомби. Чужинці не можуть більше як тільки вгадувати, що відбувається в мозках кремлівських володарів. Правильно зауважив один журналіст, кажучи, що нема правдивих експертів у справах Росії, а існують лише різні ступені невідомості. Все ж таки здається, що ті дані, які є під рукою, показують, що причини цього страху творить цілий комплекс, який складається найменше з п'ятьох різних елементів. (Далі буде)

Федір Одрач

Перед обличчям наших великих завдань

Доповідь Секретаря НДОУЖ ред. Романа Олійника, виступлена на II-му Загальному З'їзді організації

На переломі світів

Сл. п. Ю. Липа назвав колись першу війну вірогідно ХХ століття. Справді, радикальні зміни, що прийшли в наслідок цієї війни, позначилися на всіх ділянках. Але це окреслення Ю. Липа можна в неменшій успіхом пристосувати також до другої світової війни 1939 — 45 р.; вона становить справжню межу нашого століття, межу атомового віку. Роки між двома війнами, це лише перехідний етап, в якому назрівали конфлікти між поодинокими світоглядом і політичними рухами та поодинокими системами правління. У цьому змаганні загинули авіраційні наці-фашизм, ідейно програвав ставку і більшовизм. Але й лібералістичний світ — перед першою світовою війною теж не піднявся вже більше на ноги.

Українська політична думка у своїх теоретичних вивагах і в практичному реалізуванні пройшла також у цій війні вогневу пробу. Коли на східно-українських землях народні маси увійшли в другу світову війну майже суцільним фронтом негачі диктаторсько-тоталітарної системи більшовизму, в той час на західно-українських землях, крім цього зовнішнього фронту, одночасно йшов конфлікт між демократичними партіями і самостійним народом. В цьому конфлікті йшло, як досі йде, не так уже про ті, чи інші методи визвольної боротьби, т. в. ч. до самої цілі підємо «маршевою колоною», чи методами демократичних партій; суттєвим лишилося питання вивольної концепції самої по собі, питання про її втілення і про боротьбу за цю концепцію. Друга світова війна показала, що в нас замовили не лише музи, коли промовило залізо, але й давні політичні партії, що вважали себе керівниками українського політичного і громадського життя, єдиною справжньою демократичною еманациєю українських народних мас. Був це час коли проти себе отапили два найбільш воюючі тоталізми і треба було навіть життя ставити на вагу в обороні голошених ідей, якщо не хотілося попасти під розчавлюючі колеса насильницьких систем. Може за лоскотом од падіння держав і народів дехто недоуважав, як захиталися і заломилися програмово-організаційні основи давніх українських демократичних партій, а разом з тим, немов тинк зі стін бомбардованої будівлі, одтітали всі зовнішні чужі, часто дуже формальні і поверхові навіяння в українській визвольній концепції, точніше в будові українського державного думання. Сьогодні вже неважко, що в цій війні пощастило вийти цілком поодиноким членам українських партій, але важко, що всі їхні ідеї залишилися там, де вони їх покинули: в румовищах другої світової війни. Вони не змогли пройти порога століття, бо не було підмету, який би поніс ці ідеї.

„Воля народам — воля людині“

В інших народів і в інших часах таке заломання політичних партій означало б невимому катастрофу цілого народу. Але, на просторі української визвольної боротьби прорвалися ідеї великі, свободолобні сформульовані чітко в клячах: „Воля народам-воля людині“, що є так близькі українській психіці та нашим історичним традиціям. Цими ідеями відродився український народ раз на завжди від загарбницьких імперіалізмів і визнав право з всіми народами до державного самостійного життя. Відмежувався також від тоталізму усяких проявів і форм, що йдуть на закріпачення одиначі. Ці ідеї, здійснювані цілим українським народом послідовно в щоденній кривавій боротьбі, зумовили, що український народ, як цілість, зумів вивести в крутину нищівної війни свою найбільшу цінність: вберіг неважність своїх визвольних змагань і не став тяглом в імперіалістичних тачанках сусідів.

Боротьба за політичне оформлення еміграції

Однак, з формальним закінченням війни ще не закінчилася боротьба на зовнішньому відтинку, ані крива внутрішньо-політичного українського життя. Доказом цього є впершу чергу дальше існування в Східній Європі загарбницького диктаторського режиму і тоталітарного гніту. Основним проявом внутрішньої кризи є відновлення передвоєнного типу в їх повним заперечуванням кривої боротьби. Існуючий на Сході тоталізм іде на повну ліквідацію українства взагалі, а перед усім, його власної політичної думки. Боротьба з цим наступом вимагає великого вусилля і координації всіх, хоч би й найменших, але реально діючих сил в українському народі. Не можна, однак, сказати, що відносини в українському еміграційному житті дають при їх теперішньому оформленні можливість спрямувати концентровано всі національні сили на цей відтинку — на визвольну боротьбу. Думаю, в цьому випадку, лише про еміграцію, бо в Краю, де кипить безпосередня боротьба, такий сумнів — уже безпредметний. Був час ствердити, що неадорві еміграційні відносини відтягують нас від суттєвого до дрібниць, від визвольної боротьби до відновлення розторощених партій і захоплювання того, чи іншого відтинку життя даним середовищем. Коли вважати, які обов'язки накладає Край на свою політичну еміграцію, то очевидним є, що успіх української визвольної боротьби чимало залежить також від оадорвлення українського життя на еміграції, та від того, чи і як буде створено такі масові форми явної національної організованості, які дали б шажку українським еміграційним ма-

сам політично рості, розвиватися і рухати цю визвольну боротьбу свідомо, розумно і неуступчиво.

Це питання міцно зв'язане з формуванням української політичної думки по цей бік «порога століття», з визначуванням шляхів і методів визвольної боротьби, з формулюванням синтези визвольної концепції.

Всі ми є агідні в одному: в цій праці, на цьому відтинку, коли не вирішальне, то, принаймні, важливе слово належить українському журналістові.

І тут, а не деінде, криється корінь і причина створення Національно-Демократичного Об'єднання Українських Журналістів.

Дещо з історії НДОУЖ

Свідомі дійного стану українського політичного і громадського життя на еміграції, свідомі ваги обов'язків, що їх накладає український Край на українську політичну еміграцію, перші ініціатори творення українського журналістичного об'єднання програмового характеру, скликають на 30 травня 1946 р., в Мюнхені, інформаційну нараду журналістів, для обміну думок над цими темами. Дискусія, крім звичайних недоліків українського еміграційного пресового життя, виявила зайвий раз неминучу потребу створення визвольницької ідеологічно-програмової організації українських журналістів. З чималою шкодою для цієї справи тоді ще не дійшло до реалізації цієї думки. Це було два дні перед з'їздом журналістів в Новому Ульмі що його скликав СУДП, також програмова організація. Не наводжу обставин, серед яких організувався цей з'їзд, якими способами і для яких цілей. Ці речі відомі усім в публікації у пресі. Важне те, що з'їзд не мав характеру загально-українського еміграційного, бо не повідомлено про це всіх українських журналістів, а тільки свою меншість.

Кожному українському журналістові зрозуміла є konieczність і потреба існування однієї української професійної журналістичної організації, яка заступала б інтереси всіх українських журналістів, не залежно від їхніх політичних переконань і групової приналежності. Сподівання, що новостворена установа СУЖ буде професійною понадпартійною установою — завели, як та кож завели всі компромісові спроби перевести СУЖ на всеукраїнські основи праці. Ініційований групою СУДП, — СУЖ став монополією цієї групи, що й почала переводити на нього свої експерименти.

Вслід за ознакуванням СУЖ-у пішла і пресова кампанія, що далеко перейшла межі партійного суперництва і стала на явний шкідливий шлях. В кампанії тієї частини української еміграційної преси заперечено українську визвольну боротьбу 39 — 46 рр. і поставлено під сумнів найбільш цінність народу: неважність його визвольної боротьби, віденої на рідних землях.

Реакція українських еміграційних мас, що це вчора власними очима приглядалися до подій в Краю і боротьби проти тоталітарних загарбників, не дала на себе довго чекати. Виявилася вона в стихійних масових формах протестів, що давали ґрунт для рішучих виступів на місцях. Незадорві відносини на тривогу в українському еміграційному суспільстві. Показалося, що думки, висловлені на інформаційній нараді в травні ц. р., були цілком правильні і обґрунтовані. Українська суспільно-політична думка на еміграції переживає дальшу кризу і, якщо не буде створено центру, який плекав би цю політичну думку і впливав би на її формування, об'єднуючи в собі всі творчі сили журналістичного світу на еміграції, то ця політична думка може зійти на манівці. СУЖ, як установа чисто професійна вже з рачії свого характеру не була б покликана до цього, а ставши на програмовому ґрунті однієї тільки групи, ще більше зувела своє значення.

Потрібна, отже, була негайна і рішуча акція.

Тому 28 серпня ц. р. з'їзд українських журналістів в Мюнхені, хоч і в неповному складі і за-за коопікаційних труднощів, вирішив зробити організаційне оформлення ідеологічно-програмового об'єднання, чого не зробила нарада в травні. І так: 1. Основано НДОУЖ і обрано Управу; 2. Принято окремі резолюції в організаційних і політично-програмових справах, в яких накреслено напрямні цього об'єднання. Зокрема З'їзд поклав на Управу обов'язок: а) окупити на визвольній платформі організаційно українських журналістів у всіх еміграційних осередках, б) підготувати і скликати з'їзд НДОУЖ для дальшої організаційної побудови та накреслення напрямних дальшої праці.

Наша позиція

Ситуацію, в якій сьогоднішній 2-й Загальний З'їзд НДОУЖ відбуває свої наради, треба розглядати з таких точок: 1. Відношення до СУЖ-у 2. Відношення до ЦПУЕ. 3. Становище українських еміграційних мас до НДОУЖ. 4. Становище українських журналістів до НДОУЖ.

На початку одні ствердження: Коли весною ц. р. біля десятка людей вийшло у Регенсбурзі і заснували ідеологічно-програмовий СУДП, тоді ніхто з інших таборів не провадив акції проти нього. Загал українського громадянства пройшов мовчки поза цю подію, а може і навіть не заперечив її. Щоб скріпити свій авторитет і вплив серед українського громадянства, ця група застала захопити СУЖ. Як було сказано вище, вона його спрепарувала і використала

ла для себе. І ще тоді не провадив ніхто полеміки проти цього, а громадянство мовчало. Подія сумна, але правдива.

Коли ж засновано НДОУЖ, піднявся галас, але в бою саме цього нечисленного гурту. Почалася кампанія у їхніх часописах, усна на зборах і шептала по таборах. І дивно. Піднялися політичні банкроти і окричали себе борцями за волю; атеїсти і релігійні індиференти в обороні моралі й віри; пересякли тоталізмом попутники оклеймили кожного, хто не в ними, во-рогом демократії. Жан Токсіє слушно сказав: «Жахлива війна, що відбулася в ім'я гасла: «Ціль освачує засоби», напоїла тоталітарним духом деяких людей, які вірять, що вони демократи».

Так витворилася ситуація, що треба обороняти свободу одиначі перед диктатурою таких людей, що борються за відновлення позицій, які вони втратили у цій війні. Для цього відновлення позицій викривляються факти, спрепаруються відповідні газетні статті. Для цієї цілі невгідно в правдо ширяться вистіпи, що НДОУЖ, це «конкурентна установа до СУЖ, мовляв НДОУЖ також професійна журналістична організація. Відповідь на це дає дотичний Комунікат Президії Першого З'їзду НДОУЖ.

Ми ще раз повинні сказати цілком ясно: НДОУЖ є організацією журналістично-ідеологічно-програмового характеру і допускате теоретичну можливість творення стільки журналістичних програмових спілок, скільки політичних напрямів є в українському народі. Інша річ, чи потрібне надто велике розчленування українського журналістичного життя на еміграції, не лише за-за браку кваліфікованих робітників пера, але й тому, що вони є формувачами прилюдної опінії, та одночасно, вріванником реально-діючих політичних сил у масах. І такі реально-діючі сили, а не фікції, дають право творити те, чи інше журналістичне об'єднання. Однак, скільки їх не існувало б, всі вони повинні об'єднатися в одній справді професійній і понадпартійній організації журналістів. Вона має вступати їхні інтереси, тому що вони є українськими журналістами і членами цієї професії.

Таким гармонізуючим чинником повинен бути СУЖ, але досі він ще таким не є. Його дотеперішня діяльність була одностороння, партійна. Право вимагати, щоб він став понадпартійною українською журналістичною установою дається кожному українському журналістові, а зокрема тим, що зорганізовані в окремі об'єднання. 2-й З'їзд НДОУЖ повинен в цій справі сказати своє слово.

Цього, нажал, небабує, чи не хоче добачувати Управа ЦПУЕ. З боку, Управа НДОУЖ було зроблено заходи, щоб поладити конфлікт на пресовому відтинку за посередництва ЦПУЕ, як керуючої громадської установи на еміграції. Був висушений проект створити комісію з п'яти членів: двох представників НДОУЖ, двох від СУЖ та однієї представник від ЦПУЕ. Ця комісія повинна була б розглянути справу СУЖ і довести до виключення НДОУЖ-у до СУЖ-у, як до професійної установи. Не йдеться про ліквідацію котроюсь в установ, але про те, щоб СУЖ набрав характеру становой організації. Для цього потрібно виключити у свої ряди всіх українських журналістів на еміграції, перевести загаль-

ні збори СУЖ-у та обрати управу, що забезпечувала б аполітичність та понадпартійність цієї установи. У відповідь ЦПУЕ видало відомий комунікат, в якому погугає недвозначно партійницькому духові, що волюде в СУЖ-і.

Українські еміграційні маси прийняли прихильно створення НДОУЖ, як ідеологічно-програмової журналістичної організації. Сондування громадської опінії показує, що НДОУЖ має підтримку широких шарів української суспільності на еміграції в Німеччині, Австрії, Бельгії, Франції, Англії, Італії, а також, закордоном. Загал українства надіється, що НДОУЖ внесе чимало нового й здорового у спрепачування української визвольної політичної думки.

Постава робітників пера до НДОУЖ виявилася у масових заявах вступу до НДОУЖ. Сьогодні НДОУЖ об'єднало 87 дійсних членів. Всі вони в більшій чи меншій мірі, працюють тепер в пресі і буля, і в згуртовані навколо таких пресових органів: «Українська Трибуна», «Час», «Українське Слово», «Українська Думка», «Наша пошта», «Літопис Політ'в'явля», «Переселенець», «Сьогодні», «Вісник УАПЦ», «Вісник СХС», «Новини», «УПС», «Вісті» (в Бельгії), «Українець у Франції», «Наш Ключ» (Лондон).

Наші завдання

Ми, однак, свідомі, що про успіх у кожному змаганні вирішують люди і тільки люди. Вони сидять за редакційним естолом тижневика, щоденника, журналу; вони є кореспондентами в далеких країнах; вони є зборачами громадської прилюдної опінії, а одночасно, формувачами її думки. Вони поширюють серед читачьких мас політичні концепції, підносять їх на вищий рівень. Організованість у цій роботі, фахово знання діла, а перед усім, висока ідейність, любов і пошана до свого покликання, є передумовами успіху. Тому, не змагання за той, чи інший пресовий орган, цю, чи іншу табору газету, але бій за ідейною, висококваліфікованого українського журналіста на відповідальному національному пості, характеризує працю і буде прикметним для дальших дій НДОУЖ. Іде бій за одреділення типу українського журналіста, що зуміє своїм інтелектом, характером і вірою у високе політичне призначення України причинитися до скріплення прямоування української політичної думки, до здоровой святости на платформі української визвольної боротьби.

За цією напрямною ішла досі і праця Управи НДОУЖ, що виявилася, м. ін., у створенні Стипендіального фонду НДОУЖ ім. Й. Повчанюка і Ю. Липи, в започаткованні організації журналістичного семінара, як також у зв'язках з чужиним журналістичним світом.

За цією головною напрямною розцінюємо й наші чергові завдання. Це перед усім організаційна оформлення нашого об'єднання в суцільну організацію, спаяну однією ідеєю: формуємо українську державницьку визвольну політичну думку. Для цього неодмінно треба дбати про постійний зріст молодих фахових журналістичних сил. Необхідним є постійне підтягування самих членів, шляхом обміну думок, доповідей і дискусій по обласних осередках НДОУЖ, а зокрема, зустрічі в чужим журналістичним світом.

Все це, однак, має змісл лише остільки, оскільки відбувається на платформі і під кутом визвольної концепції українського народу, що й формує наш нарід у важкому змаганні на порозі нового століття.

НАВКОЛО ДЕПОРТАЦІЇ НІМЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ

Справа масового вивозу німецьких кваліфікованих робітників, інженерів, техніків та вчених до СССР приймає чимраз ширші розміри. Вночі з 21-го на 22-ге жовтня вивезено робітників не тільки в советській зоні Берліну, в Галле та Бні, але також майже в усіх міст советської окупаційної зони Німеччини. Одночасно розмонтовано й пригтовано до вивозу фабрики, в яких ці робітники працювали. Це були переважно виробництва воєнного значення. За даними агенції «Ройтер», вивозяться, передусім, фабрики, які продукували ракетну зброю та протиракетне знаряддя, а також вивозяться й наукові лабораторії. Ця акція охопила також фабрики електричного й оптичного військового приладдя, фотографічних апаратів та інші. Як виходить з заяви німецького Лікарського Союзу в Берліні, вивезено навіть багато лікарів та медсестер.

Загальне число вивезених до СССР робітників і техніків, згідно повідомлень «Юнайтед Прес-у» становить 150 тисяч. Англійські окупаційні чинники обраховують число вивезених від 210 до 225 тисяч.

Про мотиви цих вивозів є різні здогади. Основною причиною є, без сумніву, советське бажання забезпечити себе добрим німецькими спеціалістами зброєвої індустрії. Західні коментатори догадуються, що советські чинники хочуть і далі вести виробництво німецького воєнного знаряддя у глибині своєї країни, адалена від невідгідних обсерваторів.

Але існує також безсумнівний зв'язок між масовою депортацією і недавнім наслідком берлінських виборів, бо ж перевезено ці вивози за два дні після виборів, які, як відомо, дали доказ, що більшість німецького народу іде за Заходом, а не по советській лінії СЕД-у. Дехто бачить у депортації репресію проти неслухняних вімців, інші думають, що це кінець советської ставни на Німеччину та початок нового, гострішого курсу советської політики на німецькому відтинку. Цінає, м. ін., також по-

відомлення агенції «Екскейндж», про те, що на місце вивезених німецьких робітників привезено до міста Бляйхероде триста советських спеціалістів. Обставини вивозів, нічні відвідини НКВД, авта, які чекають під брамою, накази вивезу за дві години, — добре знані всім бувшим щасливим громадянам Советського Союзу. Але для Німеччини й Європи вони нові і тому зробили велике враження.

Реакція на ці події в Німеччині — дуже сильна. Не тільки соціал-демократична партія в західних зонах влаштувала протестаційні віча, а й інші політичні партії, профсоюзи і навіть... берлінська скомунізована СЕД. Цікавий протестаційний страйк влаштували в Мосбаху (Баде) також німецькі робітники, що працювали при розбірці підземної фабрики, призначеної на репарацію для СССР.

В інших країнах світу німецька депортація зробила куди більше враження, ніж ті масові вивози й голодна смерть мільйонів людей, що діялися вже доками й десятиями років — декілька тисяч кілометрів далі на схід. Офіційні британські й американські чинники склали протест проти цієї акції у Міжсоюзницькій Контрольній Раді. Преса всіх західних країн повна сенсаційних і зворушливих відомлень із німецького терену.

Вийшла з друку і продається
БОТАНІКА
 А. ДИНЬ
 Підручник для гімназій (ст. 168). Ціна 12 НМ
 Звертатися на адресу:
 VERLAG „RIDNA SCHKOLA“
 Hannover, Mäckernstrasse 29,
 Block 8a, II-18.
 В американській зоні звертатися
 UKRAINISCHE BUCHHANDLUNG
 Augsburg, Ulmerstrasse 7.

»УТГІ«

Цих чотири літери придбали вже серед українського суспільства певне право громадянства і ширший наш загал вже знає, що в даному разі йде про Український Технічно-Господарський Інститут (УТГІ). Сьогодні поминаємо історію Інституту, бо це окрема, може й дуже цікава, тема, але скажемо лише, що Український Технічно-Господарський Інститут не є новотвір, — це українська висока школа, що нині вступає у 25-й рік свого існування. Засновано було цю високу школу в Чехословаччині (в Подєбрадах), у 1922 році, де вона існувала, як широко відома Українська Господарська Академія. З цією назвою школа проіснувала 10 літ і випустила 560 інженерів — агрономів, лісовиків, хеміків, гідротехніків і економістів різних спеціальностей, що працюють нині в 16 різних державах. В 1932 році, коли було вичерпано відповідні кадри першої української еміграції, Академію формально було ліквідовано, але фактично перетворено в Інститут заочного навчання. Інститут затримав високопідвищену організацію Академії, доповнивши свої програми ніякою короткотермінових фахових курсів. Інститут почав діяти як школа заочних студій, а його студентами (особи з матурою) і курсантами (без матури) стали численні кадри наших людей, рокиданних по рідних землях (Галичина, Волинь, Холмщина, Буковина, Підкарпаття) а також на еміграції. Це був дуже цікавий період діяльності Інституту — за час від 1932 до 1945 року через нього перейшло понад 8000 студентів і курсантів, при чому були тут люди із Франції, Німеччини, Балканських держав, в Америці, Канаді і навіть в Палестині та Китаю. Розуміється, під час останньої війни, в пересуваннях фронтів, склад і кількість студуючих мінявся, але, треба зазначити, Інститут таки перетерпів тяжкі й небезпечні часи німецького панування та, внаслідок відомих подій, мусив опинитись у Баварії. Тут починається новий період в житті Інституту. Евакуація дуже підірвала сили Інституту: він втратив багатьох потрібних людей — професорів, залишився склада книжок-підручників, бібліотеку та взагалі налагоджений апарат. Але невипередивши сила Української Нації! Коли, здавалось, усе пропало, Інститут майшов на новій еміграції великі скарки: це ціла низка кращих українських наукових сил, професорів високих шкіл і видатних фахівців у різних ділянках технічного знання. І одразу несмісливі мрії про продовження й відновлення праці Інституту в нових умовах, що здавались в літку 1945 р. абсолютною фантазією, набрали реальної вміст, більше того, — приміняючись до нових обставин, Інститут вирішив, поруч з заочними студіями, відновити аудиторне навчання. Почалася гарячкова праця, а в листопаді 1945р. Український Технічно-Господарський Інститут почав діяти, як визнана і затверджена владою висока школа в складі трьох факультетів: агрономічно-лісового, інженерного та економічного. Це було великим святом Нації, що в найтяжчий момент своєї історії зуміла втримати свою Високу Школу.

Ніде правди діти, перший рік був дуже тяжкий і для студентства і для професури була ціла низка перешкод і нестач. Але про це буде колись писатись окремо, як старші українські люди і краща ідейна мова будували на чужині, в трагічний момент української історії, огнище своєї національної високої освіти. Нині школа вже перемагла перші труднощі і у другий рік свого існування вступає скріпленою та упорядкованою. Нині Інститут працює як висока технічна школа, маючи три факультети: агрономічно-лісовий, інженерний та економічний. Оголошено записи на I, II і III семестри всіх цих факультетів та на V семестр агрономічного і лісового підвідділів. Тут тільки треба додати такі пояснення: агрономічно-лісовий факультет працює не тільки в Регенсбурзі, але й в Мюнхені, де відкрито запис на VII семестр агрономічного відділу. Це зроблено тому, що на еміграції опинилась певна кількість студентів-агрономів вищих семестрів, яким треба дати можливість закінчити студії. Далі, в Мюнхені ж, працює ветеринарно-зоотехнічний

відділ, який уже має за собою один шкільний рік і нині приймає студентів на I і III семестри.

Інженерний факультет має два відділи — хеміко-технологічний і будівельний. Цей останній має, в свою чергу, три підвідділи: архітектурний, мостовий і гідротехнічний. І, нарешті, економічний факультет, починаючи з V семестру, розгалужується на п'ять спеціалізацій: банківсько-комерційну, промислово, статистично-асекраційну, кооперативну і місцевого самоврядування. Так, в загальних рисах, представляється нині структура Інституту, як високої технічної школи. До цього треба додати, що Інститут має вже власну хемічну лабораторію, а також придбав досить цінну бібліотеку. Головною перешкодою припливу студентства до Регенсбургу була нестача помешкань та труднощі в довілоді на життя в Регенсбурзі. Нині під цим оглядом справа стоїть трохи краще: є надія, що в ближчому академічному році місцева УНРРА візьме під свою опіку (харч і помешкання) певну кількість студентства УТГІ.

Досі ми говорили про Інститут, як високу школу з аудиторним навчанням. Але треба зазначити, що цим не вичерпується засяг діяльності УТГІ. Передовсім, маючи тринадцятилітній позитивний досвід в галузі заочного навчання, Інститут вирішив не закидати цієї ділянки праці, а, навпаки, її відновити. Досі перешкодою до урухомлення цього сектору була відсутність підручників (скриптів), які звичайно висилаються заочним студентам. Але протягом року, не зважаючи на великі труднощі, пошастило таки налагодити циклоstileвий друк цих матеріалів і вже нині стало можливим оголосити запис на заочний курс журналістики та політичної економії. Показалося, що багато людей хочуть використати існуючі нині можливості студювання, бо на ці курси помічається великий приплив молодих і старших кандидатів. Також багато студіює заочним методом англійську мову. Запис на інші заочні курси буде оголошуватись по мірі виходу в світ відповідних підручників.

При Інституті організовано також спеціальний науково-дослідний сектор. Річ в тім, що, як ми зазначили вище, біля Інституту згрупувалася дуже поважна кількість науковців — старших і молодих. Але багато з них мають читати свої дисципліни лише на старших семестрах, а нині вони покищо не працюють. У зв'язку з цим, в Інституті вийшла постава, що ці вільні сили мають бути використані для науково-дослідної праці. Розуміється, що цю працю, в міру можливостей, провадять і професори, ваняті читанням лекцій. Праця цього сектору лише в початках, але до портфелю Інституту вже починають надходити окремі рукописні наукових праць.

І, нарешті, при Інституті має ще один сектор: масової перекваліфікації. Він виник у наслідок вимог самого життя. Багато таборів, організуючи у себе курси в ділянках сільськогосподарства, техніки та економіки, почали звертатись до Інституту поможити їм делегуванням своїх викладачів, виробленням програм, наглядом над курсами, а також участю в іспитових комісіях. Інститут, в міру можливостей, задовольняв ці потреби, а нині урегулював цю справу створенням спеціального сектору масової перекваліфікації на чолі з головним і трьома факультетськими інспекторами. Сектор, в порозумінню з ЦПУЕ, має, по можливості, уніфікувати програми окремих курсів і пристосувати їх до потреб майбутнього життя української еміграції. Слухачі цих курсів, що перебувають під опікою УТГІ, дістають свідоцтва від Інституту.

Так, в найбільш загальних рисах, представляється нинішня структура і праця Інституту. Перед УТГІ великі завдання і велике поле діяльності. Школа свідомо невпевності сучасної ситуації і тих труднощів, що стоять перед нею. Однак, зроблена праця ніколи не пропадає. Школа готує інженерів, що могли б працювати в чужині умовах і в чужині оточенні, але загально свою працю переводить в надії, що «ніч минає» і над широкими ланами України таки ще зійде золоте сонце свободи. В. П.

ЦІКАВІ РЕЧІ

Там де літо зустрічається з зимою

Чудо в Люрд. З Парижа повідомляють, що в славній французькій відпустовій місцевості Люрд сталося нове чудо: в чудотворний спосіб повернув собі зір молодий хлопець Франсуа Паскаль. Урядове свідоцтво про надприродне уздоровлення хлопця підписано одинадцять французьких лікарів.

Збирач шибеничних мотузків. Американський сержант Джон Вудс, що виконав присуд смерті над засудженими в Нюрнберзі 10-ма воєнними злочинцями, одержав від одного збирача дивовижних речей пропозицію продати йому мотузку на яких були повішені засуджені в Нюрнберзі. За ці шнурки запропонував Вудсові 2,5 тисячі доларів. На жаль Вудс не може їх продати, бо мотузку спалено разом з трупами повішених.

Гренландія потапає. Данська наукова експедиція ствердила, що острів Гренландія протягом 100 літ біля півтори метри занурився в море.

Зрада жінки. З Франкфурту повідомляють, що один німець вбив на тлі заздрости американського вояка. Цей німець давно мав відомості про зраду своєї жінки американцеві. Одного вечора він зайшов до хати, в якій перебувала його жінка в товаристві американських вояків. Стрілами з пістоля він забив коханця своєї жінки та намагався накласти руку на себе. При цьому його обеззброїли та передали поліції.

В'язням стрижуть голови. Всім в'язням, що будуть засуджені в політичних процесах, які відбуваються в Нюрнберзі, стригтимуть волосся та одягатимуть в тюремний полосистий одяг.

Вибух вулкану. На півострові Камчатка вибух вулкан Петерсков. Під час вибуху були сильні землетруси.

Смертельне отруєння ніотиною. В місті Констанц померла жінка, що продовж кількох годин викурила 50 грамів неферментованого тютюну.

Мільйон вольтів. Лабораторія університету Бірмінген збудувала нову машину для дослідів над розбиттям атомового ядра. Машина важить 1000 тонн і продукуватиме електричну енергію напругою в один мільйон вольтів.

Сто подружніх пропозицій. Один вояк англійського гарнізону, що перебував у Палестині, звернувся з проханням за посередництвом англійських часописів до своїх земляків, щоб йому прислали щось до читання. Читачі газети, особливо

жінки, задовольнили його прозбу і, крім книжок та журналів, почали до нього висилати сотні і тисячі листів. Щотижня цей вояк отримував приблизно 40 мішків пошти — більше, ніж яканебудь фільмова зірка. В листах він отримав понад сотню подружніх пропозицій від різних жінок, які, на жаль, мусів відкинути, бо був уже одружений.

Жебрак — спекулянт. Паризька поліція арештувала недавно одного жебрака, що постійно жебрав перед одною з паризьких церков. Жебрак цей постійно носив чорні окуляри а на грудях мав табличку: «Сліпий. Кожна милосерна особа, що жертвує мені 80 франків, одержить від мене пачку цигарет». Очевидно, знайшлося багато милосерних осіб, що за своє милосердя отримували пачку цигарет, але такі «богоугодні» діла не подобались поліції і вона арештувала сліпого спекулянта.

Дорогоцінна знахідка. Урядовець кримінальної поліції відкрив недавно в Нюрнберзі дорогоцінну збірку образів вартістю понад чверть мільйона німецьких марок. Збірка ця була в руїнах поза мурами Нюрнбергу.

Дерево твердіше металю. З Москви повідомляють, що в одному з виробничо-дослідних інститутів винайшли спосіб вироблення прасованого матеріалу з дерева, що є сильніший і твердіший металю.

Новий австрійський гимн. З Відня повідомляють, що австрійська республіка прийняла новий державний гимн. Як мелодію до нового гимну взято композицію Моцарта «Зв'язкова пісня». Австрійський уряд оголосив конкурс на новий текст державного гимну.

72 мільярди рублів на оборону СССР. Верховна Рада СССР схвалила бюджет, в якому передбачено 72 мільярди рублів на оборону країни. В бюджеті заплановано збільшити в 2,5 рази видатки на скріплення господарської і мілітарної сили СССР.

Вибух амуніції. Біля острова Ютланд вибухло недавно двадцять тисяч тонн амуніції, що була затоплена в морі. Вибух спричинила морська магнетична міна.

ЖИВЦЕМ РОЗРИВАЮТЬ «ДЯДЬКА САМА»

Американське робітництво є організоване в двох могутніх об'єднаннях професійних спілок: «American Federation of Labour» (AFL) і «Congress of Industrial Organisations» (CIO). AFL-об'єднання більше консервативне і стримане, вате CIO зор'єнтоване дуже сильно на ліво і підлягає могутнім большевицьким впливам. Обидва об'єднання є організаторами щораз нових американських масових страйків, які важко потреасають господарським і соціальним життям країни та не дозволяють ровнінути їй усю її величезську продукційну потугу. Наш малюнок показує наслідки суспільної політики обох професійних бльоків. Як довго ще витримає «Дядько Сам» оту шарпанину? (За «New York Times Weekly»)

Переселення до Північно-Африканського Союзу

Від Українського Допомогового Комітету в Лондоні одержано повідомлення про те, що Південно-Африканський Союз передбачає вже найближчими роками відкрити масову імміграцію.

В першу чергу мають прийняти 50 тисяч осіб з британських островів. Дальші 50 тисяч буде набрано з європейських скитальців. Як повідомляє представництво Південно-Африканського Союзу в Лондоні, є підстави гадати, що щорічно будуть брати 20 тисяч переселенців з Європи, головним чином кваліфікованих робітників, ремісників і фахівців, бо рільників непотрібно.

Цього місяця до Європи приїдуть три комісії, які в порозумінні з військовими урядами окупаційних зон будуть об'їжджати табори і вербувати людей для імміграції. Південно-Африканський Союз зобов'язується

оплатити транспорт та нести всі інші витрати переїзду.

Мужинці мусять працювати

В деяких німецьких газетах з'явилися повідомлення про те, що на вимогу американського військового управління в американській зоні всі ДП мусять працювати. Відповідне доручення вже дано міністерству внутрішніх справ Баварії, яке гадає притягти до праці 50 тисяч ДП.

Дуже важливі міркування щодо оплати робітників. Усі ДП мають одержувати німецькі харчі з додатком УНРРА та заробітну платню (половину німецькими марками і половину чужоземною валютою), яка виплачуватиметься кожному окремому робітнику лише тоді, коли він виїжджатиме з Німеччини до будь-якої країни.

ПОШУКУЮ

П. ДЯКОВА ЗИНОВІЯ сина Григорія. Маю важні відомості від його Родини в Америці. Хто знає його адресу — прошу подати:

Редакція «Української Тривбуни»
Пасичняк Василь

3 життя таборів

Суспільна Служба

(Кореспонденція з Австрії)

Суспільна Служба Переселених Осіб у Форарльберзі, це організація громадсько-допомогового характеру. Постала вона в ініціативу французької окупаційної влади в об'єднання перших національних допомогів комітетів і, крім суто допомогової акції, провадить працю також у культурно-освітній, спортивній та інших ділянках. Найчисленнішою в національних груп є українська.

Нещодавно в Брегенці було відзначено першу річницю Суспільної Служби. В обох церквах відбулися урочисті Богослужби. Для українців о. Куціль (парох Дорнбірну) та о. Добрянський (парох Брегенцу) в дякоюм п. Якимовим відправили співану Службу Божу в церкві оо. Капуцинів. Співав мішаний хор в Готенемсу під диригуванням композитора Беккоровайного і п. Біліка. Після Богослужб у великій залі міської Спортгалле відбулося річне зібрання.

У вступній промові французький губернатор Форарльбергу полк. Юнг підкреслив добру волю і зусилля французької окупаційної влади в справі поліпшення долі скитальців.

Президент Суспільної Служби Е. Свендський коротко в'яснив діяльність та значення цієї організації в житті скитальців та подякував окупаційній і австрійській владі за їх підтримку.

Генеральний секретар п. Балюнас повідомив, що в 8500 переселених зареєстрованих в Суспільній Службі чужинців частина виїхала і тепер є ще 6.298 осіб, з них 1.291 українців, 124 поляків, 220 росіян, тощо. Всі вони zatrudнені, крім хворих та небагатих інтелігентів, що не знайшли ще собі відповідної праці. Проведено широку лікарсько-допомогову акцію, організоване низку амбулаторій, придбано необхідні ліки. Дуже малий відсоток заарештованих та покараних скитальців стверджує безпідставність вандів про те, що їм серед них поширена алччинність.

Цікава та повчальна інформація п. Балюнаса була, нажаль, щодо українців неповна. Він вгадав лише про наш хор, але не сказав нічого про діяльність наших мистців, про організовані нами виставки образотворчого й народнього мистецтва, про українську риббарську кооперацію, а також про віддану працю наших лікарів по-амбулаторіях Суспільної Служби. Було покинута і багато інших важливих моментів. Неприємно враило і те, що, хоч українці є найбільш численною національною групою, але при вгадуванні про них або при вичисленні за порядком різних національностей, українців вгадували чомусь завжди при кінці.

Вільна дискусія не була допущена. Виступало лише кілька вголосіх раніше промовців, а українською представників перешкодили виступити.

В односторонній прийнятій резолюції підкреслено, що переселенці хочуть працювати, лише домагаються для себе відповідної праці. Узвалено також домагатися можливостей виїзду скитальців до інших країн, зокрема за океан. І. Чернівський

Вшанували пам'ять поляглих борців

Спілка Української Молоді в таборі Крайбург біля Мільдорфу, вшанувала 1-го листопада пам'ять борців, що полягли за волю українського народу. Після панахиди в таборній церкві, було влаштовано академію. У виголошенні рефераті яскраво в'ясовано значення подій 1-го листопада.

В цей день Спілка Української Молоді вібрала для Санітарно-Харитативної Служби 1000 нм добровільних датків. Печенюк

Українці в Фалькенберзі

Фалькенберг — один в наймолодших і один в наймальовничіших таборів англійської зони. Примістився він серед чарівного краєвиду на увгір'ї, вкритому лісами.

Великі басейни в водю поділяють табір на дві великі частини, від чого останні одержали назву «Лівобережжя» та «Правобережжя України». Частина табору на увгір'ї під лісом звється «Прикарпатська Україна». Там створили свій курінь пластуни. Там же, на площі, відбуваються спортивні змагання.

В таборі мешкає понад 1500 українців. Відчувається брак інтелігенції, зокрема довідчених учителів. Тому молодь та пластуни очолюють таборове культурне життя. Тепер готуються до постанови «Назар Стодоля». Кілька разів у таборі виступав хор молоді. І. О.

Молодь Берхтсгадену вшановує Великого Каменяра

90-ліття народження Івана Франка й 30-ліття його смерті відзначила гімназійна молодь в таборі «Орлик» святочним концертом, що відбування 26 жовтня в залі таборового Театру. Сцена театру була прибрано-зеленню та килимами, а посередені висів потрер Великого Каменяра. Концерт почався піснями «Вічний революціонер» у виконанні чоловічого хору під керівництвом учня 7 кл. Лева Філіппова. Цей самий хор проспівав ще: «Завенімо разом браття С. Воробкевича і Закувала та сива зозуля» — Недільського — Ніщинського. Солю в цій останній пісні виконав учень 7 кл. Юрій Тимченко. Мішаний гімназійний хор проспівав дві пісні: «Зашуміла ліщинонька» та «Зелений дубочку». Учень 8-ої класи Зенон Лелега продеклямував Франкове «Слово до громадянства», яке колись виголосив сам поет в нагоду ювілейних святкувань 25-літ-

тя його літературної діяльності у Львові. З деклямаціями віршів та фрагментів в творів Ів. Франка виступали такі учениці та учні: Оксана Колодій, Христина Вертипрох, Орест Павлів, Ярослав Базюк, Осип Лесів та Іван Кузів. Щиро й захоплено привітали глядачі виступ чоловічого квінтету в супроводі бандур під керівництвом учня 6 кл. Петра Китастого, сина мистецького керівника славновісної капелі бандуристів-Гр. Китастого. Квінтет у складі: П. Китастий, С. Федішин, Ю. Тимченко, Я. Кушнір та Я. Стетневич, — виконав дві народні пісні: «Дума про козака Софрона» і «Ой, на горі, там жінці жнуть». Концерт пройшов в повним успіхом, а поодинокі його точки були справді дуже вдалі. В тому безумовно чимала заслуга п. Роми Дзюбинської і проф. П. Федусевича, що працювали в декляматорами та обох молодих талановитих диригентів, що вишколювали співаків. Увесь прибуток з концерту був призначений на допомогу убогим учням. Цей самий Концерт — Академію в доповненою та поширеною програмою влаштовано в будинку таборової гімназії для самих учнів та запрошених гостей. І. К.

ДО ВІДОМА ВСІМ ПОЛІТВ'ЯЗНЯМ НІМЕЦЬКИХ КОНЦТАБОРІВ І ТЮРМ

Ліга Українських Політичних В'язнів в порозумінні в національним організаціям політичних в'язнів інших народів переводить підготовчу роботу в справі репарацій — відшкодувань — всім в'язням, що сиділи в політичних мотивів в німецьких концентраційних таборах і тюрмах.

Тому вивається всіх політичних в'язнів німецьких концтаборів і тюрм, щоб найдали до дня 30. листопада 1946 надіслали свої вимоги за втрачений час, здоров'я і маєток, що мало місце в наслідок їхнього арештування.

Щоб улегшити обчислення страт заінтересованим, Ліга УПВ видала інформаційний листок, в який спосіб жадати відшкодувань, слідуючого змісту:

«Я нижче підписаний... (прізвище) ... (ім'я) ... (дата народження) ... (замешкалий в) ... (місцевість) ... перебував в слідуючих німецьких тюрмах і концтаборах ... (вчислити концтабори і тюрми) від ... до ... разом днів ... (подати скільки днів). В часі мого побуту в тюрмах і концтаборах працював на слідуючих командах праці ... (пр. Релля, РАВ, Штайнбух). На цих командах працював я по ... (подати години праці денно). Перед війною заробляв я денно ... (подати платню перелічену в марках, курс 1 НМ рівняється 1:80 Зл. 1 НМ = 0:60 рубля). За страчений час в тюрмі та концтаборі жадая заплати ... (тут подати суму, якої домагається петент, а її обчислити в той спосіб, що страчені дні множити через до-воєний денний заробіток).

В концтаборі я поніс ушкодження тіла, та набавився затяжних недуг ... (вчислити ушкодження і недуги). З того приводу жадая одноразового відшкодування — ренту в сумі ...

В наслідок перебування в концтаборі я стратив свій рухомий і нерухомий маєток (перелічити страсти) в сумі ...

Мої страсти за страчений час, здоров'я, маєток в цілості виносять НМ в довоєний вартості, що рівняється доларів (курс 1 долар рівняється 2:50 НМ).

Тому, що я не вертаюся до батьківщини в відомих загально-політичних мотивів прохаю мої відшкодування виплатити мені через Лігу Українських Політичних В'язнів в Мюнхені, як мойого правного заступника.

Васноручний підпис і число виказки Ліги УПВ.

Того рода прохання адресувати: До Комісії Репарацій Німеччини через Лігу Українських Політичних В'язнів у Мюнхені.

В місцевостях, де є філії, подання складає до канцелярії філії, де їх немає, слати впрост до канцелярії ЛІУПВ, Мюнхен, Дахауерштрассе 9/II. Подання писати українською мовою, чітко, чисто і ясно що до змісту.

Звертаємо увагу, що внесення подання не означає виплати відшкодування. Підтримаємо, що це є тільки підготовча акція до наших суспільних жадань і нашого спільного виступу в цій справі. Стоймо на тому становищі, що політв'язні як безпосередньо пошкодовані війною, позбавлені не тільки матеріальної егзистенції, але теж власного здоров'я мають повне право домагатися відшкодування своїх страт. Якщо наша акція не увінчається матеріальним успіхом, маємо всі дані на це, що вона віднесе повний моральний успіх.

Управа Ліги УПВ.

ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО ЖУРНАЛУ „ПЕРЕСЕЛЕНЕЦЬ“

Цими днями вийшло чергове число журналу «Переселенець» дуже цікаве для всіх, хто має афідавіти в Канаді.

В журналі надруковані всі постанови першого переселенчого з'їзду, а також меморандуми. Висвітлено справи еміграції до Канади та вперше цікаво показано фінансову проблему переселення та подано ряд новин.

За постановою Головної Переселенчої Ради ціна цього числа «Переселенець» знижена на 30%

Замовлення на журнал надсилати до Кооперативи «Кос».

Дружина УССК-у Мюнхен репрезентує український футбол столиці Баварії

СПОРТ

З УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ

З мистецтва першунів

Дня 3. XI. 1946 відбувся в Байройті матч за першенство зони поміж УСТ Байройт — УСТ Бамберг в рахунком 3:0. Перемога Бамбергу видна у висліді.

Байройт 10. XI. 46. Лев (Міттенвальд) — УСТ (Байройт) 1:1 (1:0). В Леві недописав в першу чергу напад. Ціла міттенвальдська команда заграла слабо. Ворота для Лева добув Світенко, для Байройту Магоцький в підвортного замінання. Суддя п. Процінський.

Табеля

	гри	точки	ворота
1. «Лев» Міттенвальд	4	7:1	14:3
2. «УССК» Мюнхен	4	5:3	8:11
3. УСТ Байройт	5	5:5	9:11
4. УСТ Беркут	4	4:4	7:6
5. «Чорногора» Авгсбург	5	4:6	6:8
6. УСТ Бамберг	4	1:7	4:9

В табелі не угляденно запрогестованих змагань УССК — УСТ Беркут Н. Ульм.

ФК «Україна» продовжує свою діяльність поза рямцями українського організованого спорту, цим разом у формі турне по англійській зоні. Копуни в Реніггад, які довернули вже домів, ограничувався тільки до стрічей з українськими командами. Всі свої аустричі виграла, між ними змагання проти першунів зони, «Дніпра» (Ганновер) 2:0.

«Дніпро» Ганновер грає дня 24. XI. 46, а першунів американської зони «Левом» в Міттенвальді. Відплатні змагання відбудуться 8. XII. 46 в Ганновері.

Перемога Січі (Регенсбург) над російським першуном.

Дня 3. XI. 1946 гостило регенсбурське спортове товариство «Січ» російського першуну СК «Русь» і розіграло в ним змагання в копаному м'ячі, та у відбиванні.

У футболі перемога Січ в рахунком 2:1 (1:0). Перемога тим цінніша, що в Січі бракувало двох змагунів. Ворота для Січі добули Маркевич та Дорош в карного копу. Суддював добре п. Комаринський.

Відбиванку виграла Січовики в рахунком сетів 2:1 над певними себе росіянами, мимо відсутности чотирьох змагунів першої дружини.

Український хокейний клуб

З ініціативи відомого українського хокеїста Омеліяна Бучацького постає перший на еміграції український клуб хокея на леді. Омеліан Бучацький, популярний «Мільо» ав'язався вже зі своїми давніми клубовими колегами-хокеїстами та разом з ними творить клуб, що носимте назву: «Карпатські Вовки».

Осідок клубу буде в Міттенвальді. Організація натрапляє на труднощі, з огляду на брак вряду. Всі, хто зацікавлений в постанні й розвитку українського клубу, що плекатиме цю прекрасну ділянку зимового спорту — повинні по своїй змові всіма силами допомогти в розвитку клубу. Клуб вніс заяву реєстрації до РФК.

Всі запити, відомості і заяви слід спрямовувати на адресу: Омеліан Бучацький, Міттенвальд, Егер-касерне 5/49.

Гокеїсти і меценати спорту за Вами слово!

НІМЕЦЬКИЙ СПОРТ

Оберліга

Після останньої неділі на чолі ліги вдержався І ФЦ Нюрнберг по перемозі над Баяерн (Мюнхен) 5:0 (2:0). На другому місці стоять зараз «Кікерс» зі Штутгарту, які не програли дотепер ні одних змагань. «Кікерс» виграла ві «Швабен» (Авгсбург) 2:1 (2:0). «ФЦ Некарау» доказало свою класу найвищою перемогою над Бамбергом який програє вже третю стрічу в рахунком 2:0.

Інші лігові висліді: Вальдгоф — Офенбах 0:1; Швайнфурт — ФК Мангайм 0:1; БЦ Авгсбург — Ульм 4:0; Фенікс (Карльсруге) Фюрт 1:0; Вікторія (Ашафенбург) ФФБ Штутгарт 1:2 Вікторія стрілила собі сама ворота в останній хвилині гри.

В Мюнхені відбулися плавацькі міжклубові змагання чоловіків і жінок на зимовій

плавацькій. В суперництві чоловіків переміг МСФ Мюнхен, в суперництві жінок «Баяерн 07» Нюрнберг. Матч у водному полью закінчився вислідом 5:5. Позем змагань високий.

Гаррі Шіль відомий фільмовий автор і спортсмен, як воротар збірної акторів підчас змагань проти журналістів в Гамбурзі.

СВІТОВИЙ СПОРТ

В Цюріху відбулася 10/11 1946 міжнародні футбольні змагання поміж збірними Швайцарії та Австрії. Перемогли швайцарці в рахунком 1:0, добуваючи ворота на дві хвилини перед кінцем. Виділи 40,000.

Рівночасно друга швайцарська команда над перемогла Тироль 6:1.

Збірна Цюріху в ганівці на леді перемогла 10/11 ц. р. «ГЦ. Давос» в рахунком 4:3. Був це тренінг перед змаганнями Чехословаччина — Швайцарія, що відбудуться наступної неділі в Празі.

Чеськословацький футбольний клуб «СК Братислава» прийняв запрошення на турне по Палестині. Чехословаки розіграють в грудні п'ять матчів в Тель — Авів та Брусалимі.

В советських мистецтвах хокея за канадійськими правилами приймає участь в цьому році дванадцять команд. В хокея на леді що його грають тепер в Советах за тамошніми правилами приймає участь одинадцять змагунів в команді. Російську ганівку грають також жінки.

В хокею на леді впроваджено нове правило, живим перенесене з футболу. Це є відомий у копаному мячі «карний коп», одинадцятка. Його примінюється відтепер у хокею тоді, коли змагуна що знаходиться в добрій позиції до стрілу в заду сфавлюють. Покривдений має право в якого завгодно місця останньої третини грища стрілиги на ворожі ворота. Якщо він не добуде цим стрілом воріт, годі змагуна що сфавлював усувається на дві хвилини з грища.

Під час плавацьких змагань в Каїро рекордист Франції Жані двічі програв: На 50 метрів до егептіянина Тага ель Гамаль, який переміг в часі 26,1 сек. На 100 м. переміг француза американеця Гірозе в часі 58,8 сек.

Футбольний мистець Швеції Норкелінг переміг підчас свого турне по Британії Чарлтон 3:2 і останню Шфілд 5:2.

ОГОЛОШЕННЯ

Друкарня Р. Ольденбурга приймає негайно до переплетні, накладачок і некваліфікованих робітників. Зголошення особисті в дирекції друкарні: R. Oldenbourg, München, Angertorstr. 2/II.